

En dansens kamæleon med megen tomgang

Amerikansk vidunderdreng på gæstespil i Bruxelles

Dans

BRUXELLES (Politiken). — Maurice Béjart gik og smækkede med døren i Bruxelles. Han tog sin Ballet du XXeme Siecle med sig, som nu hedder Béjart Ballet Lausanne. Adspurgt hvorfor den ikke mere skulle have betegnelsen 'Det 20. århundrede' anbragt i titlen, svarede han, at det kunne være meget godt, dengang han grundlagde korpset: Da var der ca. halvdelen af århundredet tilbage. Nu er der knap et ti-år til årtusindskiftet, og hvem ville finde på at vælge en retrospektiv titel?

Béjarts succes i Lausanne er (som omtalt på Forum-siden søndag) uden grænser. Det går godt både kunstnerisk og økonomisk. Men hvordan med Bruxelles, hvor miseren ifølge Béjart var den, at de penge hans ballet-korps tjente ind, blev brugt til finansiering af Gérard Mortiers ambitiøse opera-planer?

Mortier lyttede til sin amerikanske rådgiver, den formidable instruktør Peter Sellars. Han havde samarbejdet med koreografen Mark Morris om opsætningen af John Adams' opera 'Nixon in China' (anmeldt 26.6.88), og han var ikke i tvivl om, at Morris var fremtidens mand. Da Béjart havde gjort rent bord og taget hele sit kompagni med sig, kunne Mortier tilbyde Morris den for en koreograf enestående gunstige situation: At han kunne bringe hele sin gruppe med sig over Atlanten, inklusive deres gamle repertoire. Under det ny navn 'Monnaie Dance Group/Mark Morris' vil de fremover fordele deres aktivitet på to perioder, en 2-måneders vinter-sæson og en 2-måneders forårs-sæson (der i år er placeret i marts-april). Derimellem er de fri til at fortsætte deres aktiviteter i USA.

OG ER det så det 21. århundredes danse-teater, der har gjort sit indtog i Bruxelles? Ak nej, desværre. I det fremragende portræt-program, Thomas Grimm havde lavet med Mark Morris (udsendt i dansk TV 15.8.88), fik man indtryk af en nærmest kamæleon-agtig begavelse: En koreograf, der kunne alt og ville alt og bare behøvede et enkelt input for at skabe trin inden for en bestemt stilistisk ramme. Op til en 5-7 forskellige Mark Morris'er fik man glimt af i mosaikken, og ingen af dem lignede ham, der havde skabt den perfekte kinesiske pastiche i 'Nixon in China'.

Efter at have overværet to hele aftener med Mark Morris' koreografier, et program bestående af fire amerikanske værker og et andet omfattende en original kreation til Bruxelles, må man konstatere, at hans register er betydelig mere begrænset. Grimm havde virkelig evnet at sakse sig ind og ud af Morris' *oeuvre* så det kom til at ligne én lang stribe af highlights. Når man ser hans værker i deres helhed, er der megen tomgang imellem. Så

megen, at det er fristende at karakterisere Morris som en ferm eklektiker, der stjæler både med hænder og fødder, for så i momenter at give produktet en egen overraskende drejning. Der er lynskud af noget originalt, især i hans grupperinger. Og der er alenlange stræk, hvor han minder om alt fra Merce Cunningham og Paul Taylor til Lar Lubovitch og Laura Dean, uden at hans korps tilnærmelsesvis lever op til disse forbilleder.

DET sidste er det mest forstyrrende, men rummer måske en slags forklaring. Morris kan camouflere sine dansere, men interesserer de ham i grunden? Når man ser ham danse en solo som de 'Ten Suggestions', han har lavet til komponisten Alexander Tcherepnins Bagateller, kan man se, hvordan de grammatiske finesser hænges sammen. Han har så at sige koreograferet værket på sin egen krop (som er en ganske usædvanlig danserkrop: han har store hænder og fødder, brede hofter, tung muskulatur). Der er øjeblikke, hvor han balancerer mellem det virtuost brillante og det krukke. Men når man ser andre dansere reproducere stil-blanding, bliver det indlysende, at disse trin er tænkt til et andet fysiognomi — og i særdeleshed et andet temperament. Mark Morris er endnu selv så meget performer (eller skal man råt og brutalt sige: endnu så selvoptaget?), at der ikke rigtig er plads til andre dansere i hans univers.

Så der er ingen nævneværdig forskel at notere mellem de 18 dansere, der udgør den amerikanske Mark Morris Dance Group, og de 9 som kun er blevet hyret til åbnings-forestillingen i Bruxelles, et helaftens-værk over Händels kantate 'L'Allegro, Il Penseroso ed Il Moderato'. Morris har insisteret på at danse til levende musik (modsat Béjart som rask væk accepterer båndoptagelser), og han har taget en række fortrinlige sangsolister med sig fra USA, specielt James Maddalena, som udførte titel-partiet i Houston-operaens opsætning af 'Nixon in China'. Til gengæld er hans valg af dirigent alarmerende i forhold til et hus af Théâtre de la Monnaies musikalske standard: Amerikaneren Craig Smith får Händels pastorale over tekster af John Milton lagt praktisk taget død — barok-musik eksekveret med en tyngde, som man troede overstået med 50'erne. Og til denne seje uflyttelighed (hvor danskeren Johannes Mikkelsens kor-indstudering klart er det mest professionelle) følger Morris en koreografi, som er lutter flintrende, flagrende, flyvende kæde-bevægelser, snart tuttenuttet poserende, snart hæsblæsende koket, i momenter pludselig frapperende originalt grupperet.

Er det de ny omgivelser, der har taget pippet fra amerikansk dans' *Wonderboy*? Eller er han simpelt hen et overfladisk gemyt, der bliver blotstillet, fordi Bruxelles har givet ham ressourcerne til et helaftens-værk (scenografi og kostumer er en veritabel farvelade, som i løbet af forestillingen bevæger

sig fra naturfarver til modistiske pop-kulører)? Det mest indtrængende ved denne første vinter-sæson i Bruxelles var i hvert fald et af Mark Morris' tidlige værker, hans hymnisk højstemte version af Vivaldis Gloria (som sluttede den danske portræt-udsendelse). Hans forkærlighed for barok-musik får en ny chance, når han den 11.marts har premiere på sin danse-version af Purcells opera 'Dido og Æneas'. Og umiddelbart derefter kan det belgiske publikum — der kvitterede med en blanding af demonstrativ begejstring, irritation og hovedrysten — få uenigheden skærpet på et af Morris' mere excentriske værker, trinsætningen af tre essays af Roland Barthes med fælles-titlen 'Mytologier'.

HENRIK LUNDGREN

Tændels 'L'Allegro, Il Penseroso ed Il Moderato': det værk, hvormed Mark Morris indleder sin æra som hus-koreograf på Bruxelles' Théâtre de la Monnaie.